

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrta leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opравниštvu v škofljsk.
poslopju (Bischofhof.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Čemu tirja minister grof Andrassy 60 mili- jonov?

Za razmere in zadeve celega cesarstva do
sosednih držav imamo še samo enega ministra,
čeravno so l. 1867. Avstrijo razklali na dvoje.
Sprva potem je minister zunanjih zadev bil oče
dualizma, Nemeec Beust, a kmalu se je moral umak-
niti Magjaru grofu Andrassy-ju in sam prvi posku-
siti magjarsko strahovanje. Sedaj vodi osmo leto
že magjarski grof Andrassy našo zunanjo politiko.
Mnogi so ž njo sila zadovoljni, posebno Magjari
in ustavoverni Nemci. Konservativni Nemci in, razun
Poljakov, vsi Slovani pa nje ne odobravajo. Kajti
močno se bojijo, da nas ta minister še v vojsko
ne zaplete ali vsaj mnogo denarjev potroši brez-
koristno zaradi sprememb, ki se na Turškem vršijo:
Bolgarom, Rumunom, Srbom in Črnogorcem na
korist. Mislijo namreč, da bi taka vojska brez
prejšnjega porazuma z Rusijo, zlasti pa še brez
zanesljivih zaveznikov, Avstriji bila pogubna. Da
Slovani res tako mislimo, to sta zastopnika Slo-
vencev, poslanca g. dr. Vošnjak in g. Herman,
dovolj jasno in glasno pretečeni petek izrekla v
državnem zboru.

V torek 11. junija se je grof Andrassy mislil
podati h kongresu v Berlin, a poprej je še tirjal,
da mu ogerski in dunajski državni zbor dovolita
60 milijonov za vojna priprave. No, dobil jih je,
a pri tej priliki so slovenski poslanci ugovarjali.
G. dr. Vošnjak je rekel: „na Turškem zamore le
taka avstrijska politika kaj veljati in opraviti, ki
ozir jemlje na lego avstrijskih dežel in na večino
avstrijskih prebivalcev t. j. na Slovane, ki so tur-
škim Slovanom sorodni po krvi. Turčija je pro-
pala. Vsak Slovan je tega vesel. Da še na sveti
Sofiji v Carigradu ne blišči sv. križ, temu je kriva
angleška pa avstrijska politika. Grof Andrassy
tirja 60 milijonov. Čemu? Zato, ker, po njegovih
govorih v delegacijah soditi, baje avstrijska korist
tirja prvič: da se Turčija pri življenju ohrani v
ostalih njej pokrajinah, drugič: da se Bolgarija
skreči v menjšje meje, kakor so njej v št. Štefan-

skem miru odkazane, tretjič: da se Srbom in Črno-
gorcem zopet vzamejo turške dežele, katere so si
krvavo priborili, zlasti bi se morala Črnogorcem
pot do morja zapreti in morsko pristanišče Antibar
zabraniti. Ali, gospoda moja, to je kriva politika.
Ne Bolgari, ne Srbi, ne Črnogorci niso avstrijskim
koristim nevarni, pač jim je pa nevarna grof An-
drassy-jeva politika, ki je prav za prav: cigan-
ska politika. Jaz ne dovolim za njo 60 mili-
jonov.“ (Dobro, na desni.) Zarad „ciganske poli-
tike“ je predsednik dr. Rechbauer g. dr. Vošnjaka
pokregal.

Državni poslanec g. Mihael Herman je tudi
spregovoril nekoliko premisljiva vrednih besed, z
katerimi je opravičeval, zakaj bo glasoval zoper
dovoljenje 60 milijonov. Rekel je: „Preden se od
ljudstva misli tirjati kri in denar za kako vojsko,
treba je prevdariti, ali je to potrebno, ali smo za
vojsko dovolj močni in če imamo kaj zaveznikov?
Toda če pogledamo okoli sebe, vidimo same
nesrečne nasledke dvojne centralistične vladine
sisteme, srd in razdražbo med narodi, uboštvo in
hiranje prebivalstva; zaveznikov pa ni videti; te smo
po svoji nezanesljivi politiki od sebe odplašili. Ali
torej v takih razmerah ni nevarno, ni lehkomiš-
ljeno pričeti vojsko ali vsaj grozivo z sabljo rož-
ljati? Vrh tega, kaj se je pa zgodilo, da bi tudi
nam treba bilo za meč potegniti? No, Rus in Turk
sta se pretepala; mi smo roko križem držali;
potem sta sklenola mir, in sedaj nam ta mir ni po
volji. Sedaj so naenkrat avstrijske koristi v nevar-
nosti in nekateri hočejo kar hipoma udariti tje
doli do Egejskega morja. Čudno, nihče nas tje ne
vabi, nihče ne kliče na pomoč, nobeden tamošnjih
slovanskih narodov se pri nas ne pritožuje zoper
št. Štefanski mir. Dalje: tudi ne kaže mogočno
Rusijo dražiti in jo siliti, da postane nam neiz-
prosljiv sovražnik. Rusi nam to še nikoli niso bili,
ampak so nam večkrat že pomagali n. pr. l. 1849
zoper puntarske Magjare. Mislim torej, da dunaj-
skih politikarjev ne iznemiruje toliko skrb za
domače in ptuje narode, ampak jeza, da sami niso
turškega prašanja šli rešit, zavid, da se je to Rusom

posrečilo, neka omahljiva želja zasesti nekaj turških dežel in strah pred slovanskim svetom, izvirajoč iz slabe vesti. In za tako politiko se tirja slovanska kri in denar!? Nas niso žalili ne Rusi pa ne Turki, ne Srbi pa ne Črnogorci, in nas gotovo tudi žaliti ne mislijo. Pristaja nam torej, da se jim kažemo dobrohotni sosedi, jim ki so itak neizmerno trpeli in ki, kakor se vidi, tudi ne kažejo veliko želji priti pod avstrijsko-ogersko vladjo; vsaj dovolj dobro vedó, kako se tukaj Slovanom godi. Uzroka za vojsko ni videti nikder; če bomo sami res hotli imeti vojsko, jo bomo se vé dobili, če pa želimo mir ohraniti, ga bomo tudi ohranili. Naposled je tistemu, ki resno misli na boj, treba srčnosti in poguma in torej sodim, da ne pričnemo nobene vojske. Če je to resnično, potem pa tudi 60 milijonov potrebnih ni; za samo rožljanje z sabljo ne morem in ne smem privoliti, da bi se porabil denar davkeplačilcev!“ (Dobro, na desnici.)

Gospodarske stvari.

O varstvu gozda.

I. Važnost gozdov je za posamezne kraje tako velika, da se mora domoljub, prijatelj človeštva, poslužiti vsake ugodne prilike, pri kateri se manje vednim posestnikom gozdov to razločno dopové v svarilo pred neprevidnim pokončevanjem velikih in malih šum. Navadno človek ne vidi vseh koristi lesovja. Največji hasek imamo od šum seveda v tem, da nam dajó lesa za stavbe, za pohištvo, za orodje; da nam dajó drv za kurjavo, in da dobivamo iz njih nastelje za našo domačo živino. To so brez dvómbe poglavitni vzroki, zakaj nam je šumo čuvati, zakaj ne smemo potratno in nepravidno ž njo gospodariti. Kje bomo potem, kedar vse naše sedanje hoste posekamo, dobili potrebni stavbarski les? kje drva za kurjavo? kje listje za steljo? Že ti pomisleki na bodočnost nas na varčno gospodarenje z gozdom resno opominjajo, že te okoliščine naj nas napeljujejo, da na posekanih šumah skrbimo, da se zaredi zopet mlado drevesje in mlado ter novo lesovje. Ali na varstvo gozdov nas napeljujejo še drugi razlogi, kateri niso tako očividni, kakor omenjeni, a vendar tudi silno tehtni. So dežele in pokrajine v vseh delih sveta, v Evropi, Aziji, Afriki in tudi v Ameriki, katere so bile nekdaj silno rodovitne in bogate, a dan danes vlada v njih večja ali manjša revščina. Lepa, prekrasna in prebogata je morala biti dežela, kjer je bil raj, kjer sta po besedah sv. pisma Adam in Eva bivala (v Mezopotamiji, na Babilonskem); prerodovitna je morala biti dežela, „kjer sta mleko in med tekla“ (Kanaan in Palestina, Sveta dežela), tudi druge pokrajine v Aziji in Afriki (Egipet) so bile plodovite dežele, kjer je bilo po spričalnih starih

zgodovinopiscev pri obilnem ljudstvu še prav veliko blagostanje. Ali so bile v teh deželah takrat še lepe šume in dobrave? Dakako. Kaj pa dan danes? Zapuščena mesta v golih peščenih in skalnatih puščavah. Neusmiljena sekira je posekala šume, veter je zemljo odpihal, nerodovitnost je nastala, in v nekdanjih jako ljudnatih krajih se je število ljudstva jako zmanjšalo in osiromašilo. Zgodovinsko je n. pr. dokazano, da so bili Rimljani pri obleganju jeruzalemskega mesta veliko lesovja v Palestini posekali in s tem deželo še posebno opustošili. Pomanjševanje gozdov je vzrok osiromaševanju ljudstva tudi v mnogih evropskih deželah, to velja n. pr. o Greciji, Siciliji, o Španjski, posebno pa o našem Krasu. Kras, čegar gore, hribi in holmci dan danes vsled svoje golosti od daleč tako izgledajo, kakor bi bile z vednim snegom pokrite, ni bil od pamtiveka tako žalostnega lica. Ako besede „Kras“ to isto pomenja, kar beseda pravi, potem bi bile sedanje kraške puščave nekdaj „krasni“ kraji. Ali je tudi zgodovinsko dokazano, da je bil Kras obraščen, da ga je obilno hrastje pokrivalo. V bližini pa je bilo morje, kjer so delali ladije, ne daleč so staveli veliko mesto Benetke na ondoto plitvo morje. Kje so pa jemali stavbarski les? Na bližnjem „Krasu“ so sto in sto let sekali mogočne hraste in na morje vozili — a za namestovanje posekanih velikanov, za pogozdovanje se ni skrbelo. Zato pa so žalostne te pokrajine dan danes take, da se jih Bog usmili. Tu ni več lepih veličastnih in hladnih šum, kakor jih ima n. pr. Štajerska še dan danes nekaj, tam ni zelenega polja, ne lepih pašnikov; a posebno hudo je to, da zmanjka v poletni vročini sleherno leto potrebne vode za ljudi in živino. Le sem ter tje so mali zeleni kosi rodovitne zemlje, tako imenovani „ogradi“, obdani z kamenatim plotom. Še le v novejših časih so se pametni domoljubi s pomočjo cesarske in deželne vlade teh krajev usmilili in začeli zapuščeni Kras pogozdovati, kajti le pogozdovanje more ta opustošeni svet, kjer silna burja tako grozovito razsaja, rešiti. Nov gozd bode namreč Kraševcem prinesel ne samo lesa za kurjavo in stavbo ter stelje, pri gozdu se bode mogoče marveč tudi ložje z poljedelstvom pečati. Gozdje privlečejo večkrat deževje, to prepotrebno močo za rast rastlinam, žitu in travi; gozd obvaruje vsako pokrajino pred hitro spremembo topline (temperature). Poleg gozdov se zrak tako hitro ne ohladi in tako hitro ne ogreje, vse se marveč le polagoma zgodi, zato trava mnogo boljše poleg šum raste. Koliko varuje pokrajino gozd pred silnim vetrovom? Po Krasu ima burja samo radi tega tako silno moč, ker ni gozdov; zato brije tako ostro in hoče še to malo prst (zemljo) odnesti. Pred vetrom si umni gospodar hišo s tem varuje, da zasadi okoli nje sadnega drevja. Cele vasi in kraje pa obvaruje bližnji prijetni gozdič. (Konec prihodujč.)

Kako naj ravna čebelorejec z panji po Dzierzonovi osnovi.

III. 7. Slabim rojem se v teh panjih leži pomagati, da morejo zimo priživet, kakor v vsakem drugem panju; tudi taki panjevi, ki so čez zimo vsled raznih nezgod na čebelah oslabei, se leži v spomladi ohranijo kot samostojni panji za rejo in pleme. Takim slabim panjem, v katerih začetkom novembra čebele k večjemu 3—4 sate oblegati morejo, se prostor za desko zmanjša ali stisne za 5—6 satov, da se tako gorkota skupaj obrani. Če ima tak panj 10—15 funtov medu, in če se drugače dobro na toplem ohrani, se sme brez strahu čez zimo pridržati. Če pa panj nima toliko medu, naj se pa sladkorja v koščekih na romčke naloži. Če je Dzierzonovi panj prav narejen, je pripraven za največji kakor tudi za najmanjši roj. Če so čebele po zimi tako trpele, da le še samo 2—3 sate obsesti morejo, kaj se hoče v spomladi z njimi početi, pri panjih dozdej navadnih? Take čebele ostanejo dasiravno so se smrti vsled lakote, roparskih čebel, satnega črva i. t. d. otele, skozi celo leto čebelorejcu le v nadlego in jezo. Take čebele niso v stanu ohraniti skupaj potrebne gorkote, torej ne morejo zalege ogreti, delavke se ne množijo, naj jim je matica še tako rodovitna. Satovja si po tem takem ne morejo pridolovati, ker je k temu treba mnogo gorkote in obilo delavk; niti na to ni misliti, da bi nanašale medu. Čebelam v Dz. panjih pa, naj si bojo v spomladi tudi še tako slabe, da zamorejo le 2 sata oblegati, smo vendar v stanu, toliko pomagati, da še tisto leto močne postanejo. Prostor takega slabega panja se namreč zmanjša z desko za 3—4 sate, se toplo pokrije, in gorkota se skupaj ohrani. Vsaki večer se jim mora polagati, kmalu nastane v panjiču močno gibanje in novo življenje; čebele imajo dovolj toplote. Vsake 4—8 dni se pristavlja iz tega ali unega močnega panja satovje z izdelano zalogo, iz katere morajo kmalu prihajati mlade čebelice. Slab panjič dobi hitro dovolj delavnih čebelic, drugim močnim panjem pa nič ne škodi, če se jim kateri sat z zalogo odvzame, posebno, če se jim more ob enem na mesto od vzete prazen sat za delavke postaviti, katerega matica takoj z jajčki napolni. 8. Iz Dz. panja se zamore preobilni, nepotrebni med brez vsake nevarnosti za ljudi in čebelice skozi celo poletje in v jeseni jemati; tudi se v takih panjih eden in tisti sat v enem letu lahko večkrat porabo v to, da se iz njega med odvzame. Če je namreč satovje z medom napolnjeno, se vzamejo posamezni sati iz panja še poprej kakor so celice izdelane; položijo se potem, na sito, ki je nad primerno posodo postavljeno, da se med v posodo scedi; ali še bolj naglo se izpraznejo z medmetalnico. Izprazneno satovje se postavi zopet v panj ter se včasih čez 2—3 dni zopet vzame in sprazni. Če so pa že vse ali vsaj nekatere celice izdelane, se pokrov z čebelarskim

na ročaju skrivljenim nožem odreže in se potem sat ravno tako sprazni. Kolik dobiček je to za čebele kakor za čebelarja, to pač vsak čebelorejec lahko prevdara: čebeloreja na ta način daje mnogo več dobička, ker sterd, ki se tako pridobi, se tudi boljše proda, kakor uni iz slamnatih košev. 9. V Dz. panjih se satovje leži varuje satnega črva. Močnim panjem, preskrbljenim z matico ne more satni črv lahko kaj škodovati. Če se črvi v satovje vgnezdijo, so slabši panji z nepremakljivim satovjem že tako rekoč zgubljeni, ker v teh se črvi ne dajo zapaziti, torej tudi ne odstraniti. Toda v Dz. panjih se črv in njegova preja lahko zagleda, da, že jajčica, in lahko se vse osnaži; pokvarjeno satovje pa spodreže. Prazno satovje, katerega čebele ne oblegajo, se za nekaj časa iz panja spravi, in kedar se v panju zopet čebelice množijo, se polagoma to satovje zopet vanj polaga. 10. V teh panjih se lahko najde, če so brez matice in tej veliki nezgodi se še zamore o pravem času in mnogo ložej, kakor pri drugih panjih, v okom priti, še celo zabraniti se da brezmatičnost panja. Pri panjih z nepremakljivim satovjem se prav pogostoma prezre, da so brez matice, in čebelar se čudi, kako čebele letajo vedno slabeje, in da med tem, ko so nekdanj bile tako žive, se zdaj s časoma pogubljajo; bodi si, da jih roparice ali satni črvi pogubijo, ali pa, da se same razgubijo. Če se nam dozdeva, da je Dz. panj brez matice, se takoj ves preišče, sname se sat za satom, iščejo se na satovju jajca in zalega, ali matica, in če se na prvih satih najde izdelana in nezdelana zaloga, je preiskava že končana; panj je ves v redu in ni treba čebelic dalje nadlegovati, da bi se iskala še na dalje matica. Če se pa nobena zaloga ne najde, se pregleduje še na dalje, dokler je ves prostor za zalogo preiskan; in če se najde odprta zaloga in tudi matica ne, se pa vdene matica iz posebnega matičnega panja ali pa matična zibelka, iz katere ima kmalu izlesti matica; ob času trotoev se vstavijo tudi le samo pogače z odprto zalogo za delavne čebelice in s tem je panju pomagano. (Konec prihodnjič.)

Ribarsko društvo snujejo za celo Štajersko. Meseca maja bil je v Leobnu shod prijateljev ribstva, ki so vsi močno obžalovali, kako naše lepe vode, potoki, reke, jezera itd. čedalje bolj prazna postajajo rib. Prejšnjo bogastvo na ribah je skoro popolnem zginilo in za umetno zaplojanje rib skoro nihče v celi deželi ne skrbi. Sklenilo se je temu v okom priti združenimi močmi. Izvolil se je odsek peterih mož, ki sedaj v Gradcu sestavljajo pravila novemu društvu. Kedar bo e. kr. namestnija pravila potrdila, se bo sklical občni zbor, ki bo društvo ustanovil. Pečetje je tudi za naše slovenske okraje važno, zato bo „Slov. Gosp.“ o njem pogosto poročal.

Sejmovi. 16. jun. sv. Trojica v Slov. gor. 17. jun. sv. Juri pri Celju; 18. jun. Radgona;

20. jun. Studenci pri Mariboru, Koračice, Reichenburg, Vitanje; 22. jun. sv. Juri pri Celju, Sevnica, Šoštanj, sv. Anton v Slov. goricah.

Dopisi.

Iz Žavca. (Volilni shod) katerega so 26. maja sklicali gg. dr. Vošnjak, dr. Dominkuš in dr. Jos. Srnec je za bralce „Slov. Gosp.“ celjskega volilnega okraja tolike važnosti, da radi ustrezemo željam gospodov poslancev in priobčimo poročilo o njem. Prišlo pa je nad 200 vrlih narodnih volilcev, večidel kmetских posestnikov ne samo iz Žavca in okolice, ampak iz cele savinjske doline, iz Vranskega, Šoštanja, Nove cerkve, Vojnika, Laškega itd. Da ne bi bilo celo noč in dopoldne deževalo, še več bi se jih pripeljalo, a zaradi silnega dežja niso mogli od doma. Volilci so se zbirali na vrtu g. Hausenbichlerja, kjer je prostor za shod bil pripravljen. Za cesarskega komisarja je bil sam g. c. k. okrajni glavar Haas iz Celja. Ob treh popoldne se začne zborovanje. Državni poslanec g. dr. Vošnjak pozdravlja došle volilce in nasvetuje za predsednika g. Ivana Žužo, rudarskega posestnika in bivšega deželnega poslanca, čemu zbor per acclamationem pritrdi. G. Žuža izreka v imenu volilcev zahvalo slovenskim poslancem, da so ravno zdaj ta shod sklicali, ko se imamo bati odločilnih sklepov v notranjej in vnanjej avstrijskej politiki, sklepov, po katerih bi se nam spet nova bremena naložila. Potem daje besedo g. dr. Dominkušu, da poroča o delovanju v deželnem zboru štajarskem. G. dr. Dominkuš: „Čestita gospoda, dragi volilci! Uže dvakrat ste mi svojo častno zaupanje izkazali in me za svojega poslanca v štajarski deželni zbor izvolili. Mislim, da more vsak, ki je moje in drugih slovenskih poslancev delovanje v deželnem zboru opazoval, nam priznati, da smo si prizadevali, ustrezati željam, koristim in potrebam svojih kmetских volilcev, drugega nij nobeden iskal, nobeden želel. Žalibog pa v Gradcu nič nismo mogli doseči. Neugodne razmere so Vam znane. Vi veste, da je tam samo 5—7 slovenskih poslancev mej 56 do 58 nemškimi, akoravno biva na Štajarskem 400.000 Slovencev poleg 600.000 Nemcev. Da se pa s petimi ali sedmimi glasovi proti takej večini nič ne more opraviti, to vsak lahko sam izpozna. Kljubu temu smo se slovenski poslanci pri vsakej priliki za naše narodne pravice borili. Vodilo nas je namreč prepričanje, da je, bodi si v duševnem, bodi si v gospodarstvenem obziru, vsakemu ljudstvu le na narodnej podlagi napredovati mogoče. Omenjati vendar moram, da pri vprašanju o narodnosti nikoli nič prenapetega nismo zahtevali. Vsak pameten človek pozna, kako koristno je več jezikov znati, posebno potrebno pa je pri naših razmerah učenje nemškega jezika. Slovenščina pa mora biti za Slovence v ljudskih šolah

podlaga vsemu poduku — tako terja narava, zdrava pamet, iskušnje in izgledi vseh izobraženih narodov. Iz tega gotovo zmernega in praktičnega stališča smo terjali, da se § 19. osnovnih zakonov gledé rabe slovenskega jezika po šolah in uradnih v djanji izvršuje, in da se odpravijo najhujše krivičnosti v deželnem volilnem redu. Ali mislite, da smo v tem obziru kaj opraviti mogli? Niti trohice. Nemška tako imenovana „liberalna“ večina je vse naše pritožbe, želje in nasvete brezobzirno zavrgla. V izgled, kako misli večina našega deželnega zbora o ravnopravnosti narodov, navajam samo sklep, katerega je najpred bivši šolski inšpektor Vrečko, in pozneje vlada sama nasvetovala: da je francoski jezik na realkah vsem učencem zapovedan, obligaten predmed, slovenščina pa tudi za Slovence nij zapovedana, temuž kakor angleško, na prosto voljo dan predmet! Jednako zastoj smo se slovenski poslanci upirali sklepu nemške večine, po katerem se je prejšnje imenovanje učiteljev okrajnim šolskim svetom vzelo, in ta važna pravica v tuje roke graškega deželnega šolskega sveta položila. Sploh smo se slovenski poslanci popolnem prepričati morali, da štajarski deželni zbor, vsaj kakor je zdaj sestavljen, našim narodnim zahtevam nikoli pravičen ne bode. Neizmerno važne so za celo prebivalstvo, posebno za kmete, gospodarstvene reči. Zategadelj smo te posebno pazljivo obravnavali. V teh nam kažejo štatištične številke grozen gospodarstveni propad, v katerega je zašlo našo prebivalstvo. V pojasnenje navajam nekaj števil. Intabulirani dolgovi so se pomnožili v avstrijskih deželah leta 1868 do 1876, za 638 milijonov. Od tega pride na Štajersko okoli 83 milj, in na kmetška posestva nekaj več ko polovica. V letu 1867 so znašali stroški celega cesarstva okoli 300 milj. Po upeljanem dualizmu pa so nemški ministri na Dunaji in ogerski v Budimpešti, vsak za eno polovico države, gospodariti začeli. Magjari imajo zdaj blizu 300 milj. stroškov, mi pa potrebujemo zdaj 405 milijonov. Torej mi sami 105 milj. več ko popred celo cesarstvo. Državni dolg pa se je samo lani pri nas za 122, pri Magjarib za 105 milj. pomnožil. Deželni stroški za Štajersko pa so narastli od 1871 leta do letos od 2,500.000 na 3,800.000 goldinarjev. Kaj čuda, če se število eksekutivnih dražb zmirom pomnožuje, cena posestev pada, in zaostali davki grozno naraščajo, ter na nekaterih krajih spodnjega Štajerja celo čez 40% predpisanih dosejajo. Zategadelj smo se mi slovenski poslanci zmirom, trudili za večjo varčnost, smo se dokler smo mogli, borili zoper nalaganja novih davkov in doklad, ter se upirali zoper nesrečni in predragi dualizem v državi in administraciji. Več kakor smo mislili, nam je iskušnja zadnjih let dokazala, da smo prav imeli, ko smo Vas pred osmimi leti svarili pred načeli vladajoče ustavoverne stranke, katera je v tem času vso oblast v rokah imela, in je

zategadelj za gospodarstveni propad cesarstva in dežel odgovorna. Upam, da Vam ne bode žal, da svojih poslancev niste iz tiste stranke vzeli.“ Govor je bil z občnim odobrenjem od vseh strani sprejet.

(Konec prih.)

Od sv. Ilja v Slov. goricah. (Letina — obešenec — ubojstvo.) Letina je pri nas silno lepa. Ozimine in jarine, vinogradi in tudi sadje, vse lepo kaže. Vse nam obeta obilno žetev in pridelka, samo, da bi nas ljubi Bog strašne toče obvaroval. — V torek 4. t. m. zjutraj so našli Franc Fleischaker-ja v hramu obešenega. Ali ga je kdo obesil ali je sam to storil, to Bog vé. Dostikrat se je tožil svojim prijateljem, da si še jesti prav ne upa, da bi kje jedila zastrupena ne bila. — V noči od 8—9 t. m. so ubili Dobrenski ponočnjaki viničarja And. Mažeka na Dobrenu. Imel je samo eden udarec ravno k sencu. Govori se, da ga je udaril sin Dobrenskega župana. Res strašne reči se godijo tukaj pri nas. Mladina postaja vedno hudobniša!

iz Velenja. (Samomor — rogovilež.) Kamor človek brez vere naposled pride, kaže naslednji dogodjaj, kterega smo v preteklem tednu tukaj doživeli. V grajšini na Gorici so našli v nedeljo jutro obešenega hlapca. Samomoriclec uže dolgo časa ni več v cerkev dohajal, zaklel je pa skoraj pri vsaki besedi tako grozno, da so ljudje se bali ga. Vkljub temu življenju in takej nesrečnej smrti, je pa hotel vendar grajšak župnika siliti, da bi bil nesrečnež pokopan z svemi obredi, kakor je to navada pri pogrebu poštenih katoliških kristijanov. Seveda mu je ta nameravana demonstracija spodletela. Dobro je, dostikrat tudi potrebno, da se napake prebivalstva ali osebja očitno grajajo. Hudobno in nesramno je pa, če izmišljene reči kdo javnosti podaja. Uže več mesecev se nahajajo v „Gosp.“ dopisi iz „Šaleške doline“, iz „Šmartina“, iz „Velenja“ pisani od neke osebe, ktera sedaj tega, sedaj unega brez svega uzroka napada. Človek je „privandral“ iz Trsta, Velenjčani so mu pomagali, da je zamogel živeti, in da ga sodnija ni djala na boben. Sedaj pa v zahvalo za prejete dobrote tukaj rogovili, ter nemir in laži seje med poštene prebivalce. Ker uže dolgo drugod kje službe prosi, želimo, da mu jo Bog nakloni kmalu. Vsi mu želimo: radostno potovanje! J. S.

Od sv. Tomaža nad Veliko nedeljo. V listu „Slov. Gosp.“ št. 22. smo bili Tomaževčani hudo zdelani. Dopisnik je letino, ki je še v božjem varstvu, dobro zadel, ali konečno razpravlja take reči, da jih prinesiti ne moremo. Zakaj bi se slabosti, kojih gospodarji niso vselej sami krivi, križem sveta raznašale. Dolžni smo vsi, skoraj tudi najboljši gospodarji, pa da bi bili oderuhi, tega si Tomaževčani ne damo radi oponašati. Kolikor mi je znano, dopisnika nikdo ni odrl in ga tudi nima pri čem. Tukaj so pridni gospodarji in delavci, ki si pošteno kruh služijo, akoravno v tako slabih časih nekterega hudo vije. Da ljudje obrajtajo „Slov. Gosp.“ je gotovo znamenje to, ker

na našo pošto vsak teden blizu 40 listov pride, ki jih Tomaževski posestniki beró. Zato pa dopisniki naj opazno pišejo in nikogar brez potrebe ne žalijo!

Franc Škerlec.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Grof Andrassy in baron Haymerle, do sedaj cesarjev poslanik pri italijanskem kralju, sta se 11. jun. odpeljala v Berlin na kongres. Ondi se bo kmalu odločilo, ali bo mir ali vojska. Ravno sedaj se je raznesla novica, da bo kmalu 100.000 vojakov pod orožje pozvanih, a nihče še ne vé: proti komu? Tudi naše vojne brodovje je za boj pripravljeno, namreč 10 močnih železnih oklopnih in 5 lesenih parobrodov; skup štejejo 161 težkih kanonov. Na Edeljskem delajo urno šance ob prelazih v Rumunijo. Noyine dunajske trdijo, da bo avstrijska vojska Črnogorcem vzela pomorsko mesto Antibar, katero so ti po krvavem boju Turkom izvili; Črnogorci bodo se bržčas branili. — Nova nagodba z Ogersko obvelja 1. julija na 10 let. Stroški za vojno, potem za ministerstvo zunanjih zadev, sploh skupni stroški so za letos nastavljeni na 109 milijonov, od teh morajo 95 milijonov pokriti davkeplačilci tako, da ogerske dežele doplačajo samo 28 milijonov mi pa 67. In vendar „komandirajo“ povesod Magjari. Delegacije so letošnje zborovanje sklenole; preden so razišle, so dovolile za 10 baterij z jahačimi kanonirji 175.000 fl. za konje stotnikom pri pešcih 83.000 fl. in 114.000 za rezervne kanonirje, kojih se bo 15.000 mož več, kakor druga leta, sklicalo k vojaškim vajam. Državni zbor pa bo še do 20. junija zboroval. Pretečeni teden je dovolil od ministra Andrassyja zahtevanih 60 milijonov za vojne priprave; tudi je sprejel vse postave, ki zadevajo novo nagodbo s Ogersko, celó tisto, katerej so se posebno mestni prebivalci najbolj upirali, namreč postavo, po kateri se bo colnina pri 100 kilo kave zavolj Magjarov od 16 fl. povišala do 24 fl. in tako ta živež podražal. Zoper njo so glasili skoro vsi štajerski poslanci; mariborski dr. Duhač pa še niti navzoč ni bil. Mariborčani se lahko zahvalijo za tako zastopanje jihovih koristij. Zakaj se neki dr. Duhač da voliti, če pa v tako važnih zadevah neče na Dunaj iti sedet? Po Dunaju se govori, da bo sedanje ministerstvo odstopilo po dokončani nagodbi z Ogersko. — Sviti cesar se preselijo še ta mesec v grad Laksenburg in so baje namenjeni mesenca avgusta obiskati svetovno razstavo v Parizu. — Na Ogerskem se stranke močno pripravljajo na bližnje volitve; borba bo silna, pravijo, da bo stranka ministra Tiszaja propala. Blizu Broda na Savi so Turki vdrli na Hrvatsko in 12 ljudi oropali.

Vnanje države. Ruska cesarica je nevarno zbolela, prvi minister stari knez Gorčakov pa je zopet toliko zdrav, da je zamogel h kongresu v

Berolin. — Obstreljeni nemški cesar si je toliko opomogel, da je že iz postelje, rane hitro celijo in se bo kmalu iz Berolina odpeljal na svoj grad Babelsberg. Jegov sin, prestolni princ, 47letni Friderik nadomestuje cesarja v vladarskih opravilih. Bismark je državni zbor razpustil, ker mu ni hotel dovoliti postav zoper socialiste; vojake v Berlinu je pomnožil za 10.000 mož, policaje pa za 200 mož. Kolik da je že srd do kraljevske pruske rodbine, to vidimo iz tega, ker je mnogo ljudi bilo zapretilih in obsojenih, ker so napad na cesarja odobraval in obžalovali, da ni bil ubit; tudi dohajajo najvišjim gospodom grozivna pisma, iz katerih je razvidno, da hočejo tudi prestolnega princa in celo rodbino, tudi generala Moltketa, zaklati. To so res strašni nasledki 6letne „kulturne“ borbe t. j. nesramnega preganjanja katoličanov in širenja brezverstva, odušitva in vsaktere hudobije. — Francozi bodo 28. junija v Parizu obhajali narodno svečanost zavolj svetovne razstave; general McMahon namisli po skončani razstavi predsedništvo republike odložiti; če bo jud in freimaurer Gambetta jegov naslednik, tedaj se bo še letos na Francoskem pričelo preganjanje katoličanov. Perzijski šah je sedaj v Parizu in občuduje razstavo, iz Pariza pojde v London. Francoski maršal Baraguay d'Hilliers, ki je zmagal pri Solferino, je umrl 85 let star. Tudi Angleži so pokopali znamenitega mrliča John Russelna, ki je mnogo zagovarjal angleške katoličane in bil minister ob času angleške ruske vojske l. 1854 in 55. Med tem ko v Evropi letina srečno napreduje, zadevljejo Ameriko in Azijo velike nesreče: v južni Ameriki je bil potres, mesto Cua se je zrušilo in pobilo 300 ljudi, v Aziji posebno na Kitajskem pa je silna suša in žuga z strahovito lakoto, še hujšo od dosedanje! — Papež Leon XIII. so odposlali mnogo misijonarjev, ki bodo od 3 strani skušali v sredino Afrike prodreti in ondi med paganskimi zamorci razširiti Kristusovo vero!

Turške homatije. Dnes 13. junija se je pričel kongres v Berlinu. Bismark je predsednik, navzoči so prvi ministri: avstrijski grof Andrassy, ruski knez Gorčakov, angleški lord Beaconsfield, francoski: plem. Waddington, italijanski grof Corti; turški sultan pa je poslal 1 poturčenega Grka in 1 poturčenega Nemca, prvi se veli Karatheodori, drugi pa Mehemed-paša. Razun teh so še navzoči srbski minister Ristič, črnogorski vojvoda Božo Petrovič, rumunski minister Cogelniceanu in grški minister Delijanis. Turki se zanašajo na razdvoj in razpor med evropskimi ministri. Doma v Carigradu pa hudo vre; jezni Turki hočejo sultana odstaviti, še celo njegovo rodbino odpraviti in proglasiti turško republiko. V Kandiji so Turki vstale nekoliko v brege potisnili, Črnogorcem pa žugajo z novo vojsko. Rusi nabirajo 218.000 novincev, utrdjujejo mesta ob izlivu Donava v morje in so od Bukurešta se pomeknili naprej proti rumunski vojski tako, da se ta vedno bolj bliža

avstrijski meji. Kaj to pomeni, nihče prav ne pové. Med angleškimi vojaki prišedšimi iz Indije v Egipt in Malto razsaja kolera in legar.

Za poduk in kratek čas.

Ant. Mart. Slomšeka zbrani spisi.

(Iz Zgodnje Danice.)

Nič manj priporočila vredne, kakor Slomšekove pesmi, so tudi njegove basni, prilike in povesti, ki so zbrane v drugi knjigi. Tu najde čitatelj malo da ne 400 strani mičnega, lahkega pa jako koristnega in podučnega berila. Kako radi berejo kmečki ljudje take povesti ob nedeljah po krščanskem nauku! Kako z veseljem poslušajo, ako jim jih kdo na glas bere pri preji ob dolgih zimskih večerih! S posebnim pridom pa se more ta knjiga v roke dati učencem in učenkam ljudskih šol. Jaz še zdaj pomnim, kako mogočen vtis je napravila na me povest „Nevredno sv. obhajilo“ (stran 168), katero sem bral v „Drobtinica“, ko sem se bil ravno gladko brati naučil. In še človek, ki ima opraviti z resnimi študijami, ali ki ga moré raznovrstne skrbi in opravila, v prosti urici prav spridom lahko seže po Slomšek; in ako bere nedolžno povestico, se pri njej tako nekako prijetno odpočije, in rekel bi — dobrodejno pomladi. Škoda je, da ni družba sv. Mohora mogla izdati Slomšekovih knjig, ker po tem potu bi se bile naj lažje razširile med slovensko ljudstvo. Tako so pa nekoliko dražje, vendar gledé na notranjo vrednost ne predrage. Pesmi veljajo broširane 90 kr. trdo vezane 1 fl. Naročuje se v tiskarni družbe sv. Mohora v Celovcu, ali pa pri g. izdatelju Mih. Lendovšek-u v Ptuj (Pettau). Basni, prilike in povesti pa veljajo broširane 1 fl. 20 kr., trdo vezane pa 1 fl. 30 kr. Dobivajo se tudi pri Ljubljanskih in drugih knjigarjih, in pri uredništvu in opravištvu „Slov. Gospodarja.“ Kmečkim ljudem, ki bi jih morebiti za-se ali za otroke radi kupili, pa se včasih ne vedó kam obrniti, bodo gotovo gospodje duhovni radi postregli, ter jim jih naročili. Sezimo obilno po teh dveh lepih knjigah! Gospodu izdatelju pa smo Slovenci hvalo dolžni, da nam je zbral in tako pogube otel te svitle, pa do zdaj po tako različnih knjigah raztresene iskricke slovenskega slovstva. Želimo in tudi upamo, da bode kmalo popolnoma dovršeno njegovo zasluzno delo, ker nam v drugi knjigi obeta, da morda še letos izide tudi tretja knjiga, obsegajoča ostale Slomšekove spise.

Smešničar 24. Breko Lažnjivec, izučen krznar, je prišel iz ptuje dežele domov in je v krmi ljudem pripovedoval, kaj je po svetu videl in slišal. Med drugim je enkrat razlagal, kako je na Ogerskem videl neizmerno lepo zelje ali kapus; zlasti ena zeljeva glava je bila tolika, da bi lahko

kompanija vojakov pod njo v senci ležala. Na to se oglasi Osetov Zbadovič in reče: to je verjetno; kajti nedavno sem bil na Dunaju ter sem se čudil grozno velikemu kotlu; 4 kotljarji, vsak v svojem kotu, so na vso moč kovali, pa drug drugega ni slišal, tako daleč so bili narazen. „Hm, to pa že ni verjetno, ugovarja Brko Lažnjivec, čemu bi neki bil tolik kotel?“ Reče mu Zbadovič: čemu bi tolik kotel bil? Mislim za to, da bi v njem kuhali tvojo veliko zeljevo glavo.

Razne stvari.

(„Slov. Gospodar“) pride zavoljo Seidla pred porotno sodnijo meseca julija. Porotniki so: dr. Merwart, K. Hausner, Fr. Pichler, Fr. Wiesthaler, J. Girstmayr star. A. Massati, Fr. Bindlechner, dr. Sonns. J. Rossmann, J. Skala, dr. Feldbacher, Lud. Albensberg, vsi iz Maribora; baron Moskon, Vido Sok v Samušanih, dr. Mravljak, Fr. Ledinek v Poličjivesi, J. Polanec v Bišu, L. Schütz v Kasasah, Fr. Čeh v Kaniži, J. Žitek, J. Lukežič pri sv. Petru, H. Winkler v Ptuj, Simon Solar v Oplotnici, Roman Locker v Ptuj, Al. Badl v Rogacu, M. Kramberger v Šetarjevi, Paul Glaser v Rušah, Sim. Grundner v Pragarskem, F. Ryzieski pri sv. Trojici, Tom. Dajko v Strajni, Fr. Lorber pri sv. Juriju, M. Maričnik pri sv. Lovrencu, Jož. Zavec v Karčovini, Ig. Griessmayer v Polskavi, J. Stadler pri sv. Petru, Wil. Langer v Lembergu. Nadomestniki so: V. Janiš, Bl. Šmarčan, A. Hlušček, J. Kuster, P. Krajnc, E. Halamasek, dr. Prosinagg, vsi iz Celja, A. Kaulich in N. Ripšl od sv. Jurija.

(Milostljivi knez in škof) so na binkoštno nedeljo v stolni cerkvi birmali 327 otrok, 162 fantičev in 165 deklic; od 22—26 junija bodo birmovali po mahrenberški dekaniji.

(Iz Makol) se nam zakasнено poroča o sv. misijonu od 4—13. maja. Vdeležba je bila velika, obhajancev 3000. Vodili so ga čč. oo. jezuiti Doljak, Lempl in Vrhovec; sklenoli so milostljivi knez in škof. Bog plati vsem!

(Jožef Debevec) vodja likvidacijskega odbora nesrečne banke „Slovenije“ je v Ljubljani umrl.

(Hud tepež) je bil v Ljubnem, 4 so bili z noži ranjeni.

(Vlomili) so v Makolah pri tamošnjem judovskem trgovcu g. Hartmanu in blaga odnesli vrednega 400 fl.

(Ubili) so Heleno Kroflič od sv. Jurija v gozdu pri Celju.

(Pogoreli) so: Peter Stiško v Veliki nedelji, Jožef Jaklič, Juri Greifonar in Jožef Mak v Dupleku. Med temi pogoreleci bil je Jaklič in Greifonar zavarovan.

(Konjsko železnico) delajo v Gradcu od južnega kolodvora skoz Anino ulico, potem do Jakomini-trga.

(Mariborska eskomptna banka) ni mogla 24. maja obhajati občnega zbora, ker je premalo deležnikov prišlo; banki delajo njene konjske kosarne pri sv. Magdalenii veliko preglavic, cenjene so na 200.000 fl. Toda vojaška komanda je najem odpovedala, ker je banka najemščino znatno pozvišala; kosarne bodo prazne.

(Porotne sodnije v Celju) pričnejo 7. julija.

(V nemškem Bleibergu na Koroškem) je v tamošnjih svinčnih jamah zadušilo 4 knape.

(Gotov pomoček zoper cigane) je poskusil veliki župan Szegedinski na Ogerskem. Dal je dedove ugrabiti in vsakemu do kože lasi postriči; cigani so se zakleli, da ne pridejo nikoli več v Szegedin.

(Za dijaško semenišče v Mariboru) so darovali čč. gg. Franc Zmazek kaplan 15 fl. Alojzij Haubenreich kaplan 10 fl. Alojzij Šijanec kaplan 5 fl. Jožef Hrzič stolni kaplan 40 fl. Brašlovski farmani: g. Anton Vovšek 30 fl. g. Jakob Dežnikar 50 kr.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali čč. gg. Križan 20 gld., Krušič Jak. 11 gld., Potočnik Lovro 11 gld., Mlakar 22 gld., Canjker Jakob 10 gld. (ustn. dpl.)

(Dražbe) 19. jun. Marija Alt v Ločkemvrhu 800 fl. Franc Alt v Ločkemvrhu 2250 fl. Jožef Bučar v Kopivniku 370 fl. 6. jul. Jera Hriberšek v Dolencih 1550 fl.

Loterijne številke:

V Gradcu 8. junija 1878: 21, 20, 45, 47, 73.
Na Dunaju " " 12, 52, 43, 71, 67.

Prihodnje srečkanje: 22. junija 1878.

Najnovejši kurzi na Dunaju.

Papirna renta 63.95 — Srebrna renta 66.50 — Zlata 71.65 — Akcije narodne banke 878 — Kreditne akcije 231 — 20Napoleon 9.45 — Ces. kr. cekini 5.58 — Srebro 103.45.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

1 Hl. = 1⁶⁸/₁₀₀ vag. — 100 kilo = 1 cent in 78 ¹/₂ funta.

Mesta	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Tursišica		Proso		Ajda	
	fl	kr	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
Maribor . . .	9	—	6	20	6	50	3	20	6	10	6	30	6	30
Ptuj	8	60	6	20	5	40	3	40	6	20	7	—	6	40
Ormuž	8	90	6	50	5	40	3	25	6	60	7	80	4	17
Gradec	8	54	5	97	6	34	3	40	6	—	6	30	5	58
Celovec	9	46	5	86	6	72	3	97	5	97	4	46	5	98
Ljubljana	9	10	6	34	5	63	3	25	6	20	7	3	5	85
Varaždin	8	20	6	—	4	80	3	80	6	40	8	70	6	—
Zagreb	8	90	7	—	5	20	4	—	6	40	8	60	6	70
Dunaj	11	75	8	70	8	80	7	10	8	30	—	—	—	20
Pešt	10	25	7	40	7	5	6	45	6	60	—	—	—	—

Služebnik.

Nekdo, ki je zmožen slovenskega in nemškega jezika, ume poljedelstvo, sadje in vinorejo, in je zmožen pridnega gospodarja v vseh okolj-
šinah nadomestiti, želi v službo stopiti za hlapca z kakem farovžu, ali v kakej drugej hiši, kjer se pelje kerščanski red; ali pri kakem županu, ki pomoči pri pisanju potrebuje, in sicer za celo primerno plačilo. Pisma naj se pošljejo do 20. junija t. l. pod naslovom:

C. A. Nr. 99 poste restante Pettau. 2—2

Šolske službe

so za namestiti in sicer:

1. služba podučiteljice na ljudski šoli II. razreda v Ljutomeru in

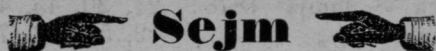
2. po ena podučiteljska služba na šolah IV. razreda v sv. Križu in v Mali nedelji.

Prosilci nemškega in slovenskega jezika zmožni naj vložijo po poti predpisani do 30. julija t. l. svoje obložene prošnje pri dotičnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet v Ljutomeru,
dne 25. maja 1878.

2—3

Prvosednik: Premerstein m. p.

Sejm

pri sv. Antonu v Slovenskih goricah bo v soboto 22. junija 1878.

Alt.

9—12

Daniel Rakuš

trgovec z železjem

v graški ulici — v Celju — Grazergasse

priporoča

Železo

za težke vozove, kočije, za križe, igle zaponke (šliese) itd. ter zamore vsled jako ugodnega nakupa oddajati po

močno znižani ceni.

Tudi ima v zalogi razno ključarsko blago za stavbe na primer: okenske in dverinske okove, ključence itd. vsega je mnogo na izbiro in dobiti po najnižji ceni.

Bogata izbira kuhinjskega orodja in sprave.

Služba organista in mežnarja

se sprejme. Ponudbe franco na poste restante M. Nr. 101 Celje.

HENRIK SCHÖN

juvelir, zlatar in srebernar
v Mariboru

v gosposki ulici št. 19

priporočam slavnemu občinstvu svojo veliko, iz nova odbrano zalogo zlatega in srebernega blaga, med tem celó nove reči za

birmska darila.

Staro zlato in srebro, nakupujem ali zamenjavljam; vsa v moj posel spadajoča popravila točno in po nizki ceni izvršujem; tujim naročnikom takoj ustrezam.

Tudi sprejemam vsakojaka graverska opravila in naročene reči kmalu izrezujem.

3—3